

BØRNEINDDRAGELSE I PRAKSIS
- RBA-VÆRKTØJSKASSE

>> RED BARNET UNØDOM <<

Red Barnet Ungdom / Rosenørns Allé 12 / 1634 København V / Tlf: 35 24 85 42 / www.redbarnetungdom.dk

>> INDHOLDSFORTEGNELSE

Side 2-7 **ØVELSER TIL AT FÅ GODE DIALOGER SAMMEN**

Walkie Talkie

Linedans

Frugtsalat

Side 8-13 **ØVELSER TIL AT FÅ GODE IDÉER SAMMEN**

Omvendt brainstorm

Hvis jeg var...

Vælge Helge

Side 14-17 **ØVELSER TIL AT PLANLÆGGE SAMMEN**

Vejen til målet

Ridderne om det runde bord

Side 18-21 **ICEBREAKERS**

Speed dating – lær hinanden bedre at kende

Hej, hej på 1000 måder – kom godt ud af døren

Børge Banan - en navneleg

Materialet er udarbejdet i samarbejde med **navigent**

» RED BARNET UNØDOM «

Råstoffet til denne samling af aktiviteter er blevet gennemarbejdet af RBU frivillige på RBA temadagen i efteråret 2012.

Efter temadagen er materialet blevet samlet, skåret til og skrevet ud så resten af organisationen har en kilde af inspiration til at inddrage børnene i de projekter de er en del af og skabe muligheder for at børnene kan give deres mening til kende.

Aktiviteterne er inddelt i tre kategorier

- *Aktiviteter til at få de gode dialoger sammen*
- *Aktiviteter til at planlægge sammen*
- *Aktiviteter til at få de gode idéer sammen*

Formen er tænkt som en opskriftsbog, hvor grundidéerne og udformningen kan bruges i RBUs projekter, men da ikke et projekt ligner et andet, skal det ses som skabeloner der formes efter den kontekst man selv sidder i. Så tag det, brug det og form det, så det passer til netop der hvor du er.

De gode dialoger og udviklingen af projekterne skal både ske i samarbejde med børnene, men også at samarbejde med andre frivillige. Derfor kan aktiviteterne også bruges frivillige imellem, så alle involverede frivillige får mulighed for at sætte præg på det projekt de er en del af.

Den rettighedsbaserede tilgang handler ikke om børnebestemmelse, men om at skabe et samarbejde de frivillige og børnene i mellem. Som frivillig har du et overblik over rammerne for projektet, og hvad der er muligt. Den frivillige har stadig hovedansvaret for at projektet og aktiviteterne kører godt, og ikke alle børn er vant til at blive spurgt og få ansvar, så ofte er processen vigtigere end målet.

God fornøjelse og giv den gas

»» Øvelser til at få gode dialoger sammen

WALKIE TALKIE

HVAD KAN DU BRUGE ØVELSEN TIL?

- »» *Skabe afbræk og ny energi*
- »» *Skabe åben og fri dialog mellem børnene og dig selv*
- »» *Optakt til andre dialogøvelser*

SÅDAN GØR DU ←

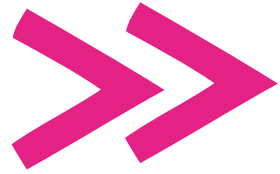
Gå en tur med børnene, og snak om lige det, I har lyst til. Del evt. børnene op i grupper. Du og andre frivillige deltager aktivt i gåturen og dialogerne

Lyt til børnenes synspunkter og ønsker gennem dialog

! OBS:

● En afslappet situation er ofte et godt rum for uformel dialog.

VARIATIONER

- » Idévandring: Øvelsen kan også bruges, hvis børnene skal være med til at løse en problemstilling, en udfordring eller til at få idéer. Her formulerer du et spørgsmål til børnene, som de taler om på gåturen.
- » Barn-barn: Her sendes børnene ud i mindre grupper uden en frivillig. Når de kommer tilbage samles der op på samtalerne i plenum.
- » Gå, tegn og gæt. Her skal børnene tegne, danse, rappe eller modellerer deres samtale, forslag eller idé, når de kommer tilbage fra gåturen. De andre børn og frivillige skal så gætte ønsket.

» Øvelser til at få gode dialoger sammen

LINEDANS

HVAD KAN DU BRUGE ØVELSEN TIL?

- » *Udtrykke holdninger*
- » *Synliggøre forskellige perspektiver*
- » *Skabe forståelse*

SÅDAN GØR DU ←

Tegn en linje med kridt, malertape eller et langt tov på gulvet og del evt. linjen op i intervaller eller en skala, der passer til formålet.

Forklar at du stiller et spørgsmål, som de skal svare på ved at placere sig på linjen ud fra, hvad de synes eller føler.

Én efter én fortæller deltagerne, hvorfor de har placeret sig, som de har. Når alle har givet deres mening til kende, må børnene flytte sig, hvis de har fået et nyt syn på sagen.

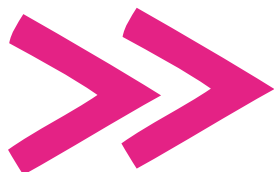

Hvor vigtigt er det for dig, at der er ro i lektiecaféen?
Hvis du godt kan lide, at der er meget larm, kan du stille dig på 1. Hvis ro betyder meget for dig, kan du stille dig på 5.

VARIATIONER

- » En variation kaldet "Hinkedans" kan med fordel bruges, hvis du ikke har plads til at tegne en skala på gulvet. Opstil et antal spande. Spandene kan både fungere som en slags skala eller udgøre forskellige svarmuligheder. Forklar at du vil stille et spørgsmål, som de skal svare på ved at hinke hen til en spand og lægge deres ene sko i den. Når alle har svaret, trækker du én efter én skoene op af spandene og spørger ejeren, hvorfor skoen blev placeret i den pågældende spand.

» Øvelser til at få gode dialoger sammen

FRUGTSALAT

HVAD KAN DU BRUGE ØVELSEN TIL?

- » *Udtrykke holdninger*
- » *Forstå forskellighed*

SÅDAN GØR DU ←

Lav en rundkreds med stole og sørg for, at der er én for lidt. Udvælg et barn til at stå i midten.

Forklar hvad emnet for legen er. Den i midten skal nu sige én ting, som han/hun synes er et svar på spørgsmålet. Alle der er enige, rejser sig og finder en ny stol.

For personen i midten gælder det om at stjæle én af de stole, der bliver ledig, så en ny person ender i midten. Hvis man er endt i midten og er tom for idéer, kan man bruge 'nøddudgangen' og sige "frugtsalat". Så skal alle rejse sig og finde en ny plads.

Du kan med fordel selv deltage aktivt i øvelsen for at gøre dialogen til en fælles proces mellem de unge og dig.

VARIATIONER

- » Start med klassisk frugtsalat som ice-breaker. Når alle er blevet fortrolige med legen, er det let at bruge den i den ovenfor beskrevne version.
- » En variation, der kan bruges som dialogoplæg til at løse et problem, kan være at stå i en cirkel uden nogen i midten. Hvis man har et bud på en løsning, træder man et skridt ind i cirklen og siger det. Alle der er enige, træder et skridt ind mod midten. Her bliver de stående, indtil næste bud kommer. Hvis en person i indercirklen er enig, bliver vedkommende stående, hvis ikke rykker personen tilbage til ydercirklen.

» Øvelser til at få gode idéer sammen

OMVENDT BRAINSTORM

HVAD KAN DU BRUGE ØVELSEN TIL?

- » *Få ideer*
- » *Forstå modsætninger*
- » *Lave sjov*

SÅDAN GØR DU ←

Omformulér det, du gerne vil spørge om, så du spørger om det modsatte.

Bed børnene om at komme med forslag til spørgsmålet og giv et overdrevet eksempel, så du sætter scenen for, at det her gerne må være sjovt. Skriv løbende børnenes forslag ned som stikord.

Bed børnene om at oversætte hvert enkelt udsagn til det modsatte, fx "larme vildt" oversættes til "være stille", "prutte indenfor" oversættes til "gå ud når man skal prutte" osv.

I dette eksempel kan øvelsen bruges som afsæt til at formulere nogle fælles spilleregler.

Hvis vores udflugt skal gå helt galt, hvordan skal vi så opføre os?

Løbe ud i trafikken.
Prutte i bussen.
Råbe af andre passagerer.

VARIATIONER

- » Øvelsen kan også bruges som dialogværktøj til at identificere udfordringer eller forberede et projekt. Lav fx en omvendt brainstorm ud fra spørgsmålet "hvad skal der til for, at det her projekt mislykkes totalt?" Når forslagene bagefter oversættes til positive udsagn, får I en liste af input, der kan gøre projektet til en succes.

» Øvelser til at få gode idéer sammen

HVIS JEG VAR...

HVAD KAN DU BRUGE ØVELSEN TIL?

- » *Rollespil*
- » *Være kreativ*
- » *Tænke i associationer*

SÅDAN GØR DU ←

Vælg et emne, du gerne vil have børnene eller de unges idéer til.

Find dernæst nogle karakterer, som du synes passer til emnet og målgruppen. Fx bedstefar, storesøster, politimand, blomsterhandler osv. og skriv dem op på tavlen.

Børnene kommer nu med idéer ved at leve sig ind i, hvad én af karaktererne ville svare til spørgsmålet. Bare det første der falder dem ind, selvom det måske er skørt. Det gør man ved hjælp af remsen: "Hvis jeg var..., så ville jeg sige at ...".

Skriv løbende alle idéer op på tavlen. Man kan evt. bagefter sortere ud i idéerne, se fx "Vælge-Helge" eller "Linedans".

Hvordan kunne verdens fedeste lektiecafé se ud?

Hvis jeg var bedstefar, ville jeg sige, at vi skulle have en lænestol i lektiecaféen.

VARIATIONER

- » En anden variation kan være, at de unge selv vælger roller inden for et bestemt tema fx de kongelige, Paradise Hotel, personer på en skole osv.
- » Når de kender legen kan den evt. udbygges som oplæg til en dialog ved hjælp af en "trappemodel". Her starter man rollelisten med personer, der ligger langt fra de unges virkelighed eller som spiller på fantasien fx Fedtmule, Dronningen, Ronaldo, Rihanna osv. Gradvist vælges nogen, der kommer tættere og tættere på deres hverdag fx skolelærer, fodboldtræner, frivillig osv.

» Øvelser til at få gode idéer sammen

VÆLGE HELGE

HVAD KAN DU BRUGE ØVELSEN TIL?

» *Udvælgelse af idéer*

» *Involvering*

SÅDAN GØR DU ←

Børnene er på forhånd kommet med en masse idéer til en aktivitet, se fx "Omvendt brainstorm" eller "Hvis jeg var". Inden idéerne præsenteres, skal børnene komme med forslag til, hvad der kendetegner den gode aktivitet.

Find ud af hvad der kendetegner den gode aktivitet – enten i plenum eller i summegrupper.

Skriv kendetegnene ind i et skema i skemaets venstre kolonne (se eksempel næste side).

Præsenter nu idéerne og skriv dem ind i de øverste felter i skemaet.

Giv i fællesskab idéerne smiley'er alt efter om de opfylder det enkelte krav (smiley'er = opfylder kravet, ingen smiley = opfylder ikke kravet). Idéen med flest smiley'er vinder.

Afslutningsvis kan du spørge, om alle har lyst til at være med til den valgte aktivitet.

Hvis det er noget man skal kunne grine af, opfylder biograf-idéen så det krav?

Jaaa!

Krav	Idé 1 Biograf	Idé 2 Natur- legeplads	Idé 3 Strandtur	Idé 4 Legetøj museu
Man skal ikke sidde stille		☺	☺	
Det skal være noget man griner af	☺			
Det skal være udendørs – det er jo sommer		☺	☺	
Det må max koste 60 pr. person	☺	☺	☺	☺
Alle skal kunne deltage i aktiviteterne			☺	☺
Smiley'er i alt	2	3	4	2

VARIATIONER

- » Processen kan foregå i omvendt rækkefølge, så du starter med at finde kravene til aktiviteten. Bagefter finder børnene på forskellige aktiviteter, der efterfølgende vurderes i forhold til kravene. På den måde undgås det, at kravene udformes med specifikke idéer i baghovedet.

» Øvelser til at planlægge sammen

VEJEN TIL MÅLET

HVAD KAN DU BRUGE ØVELSEN TIL?

» Skabe ejerskab og overblik

» Langstrakte projekter

SÅDAN GØR DU ←

Tegn "Vejen til målet" (se figurennæste side) og skriv målet i målflaget for enden af vejen.

Bed børnene om at komme med forslag til, hvilke udfordringer man kan møde på vejen til målet.

Skriv de største udfordringer ind på tegningen og omformulér udfordringerne til delmål, der er konkrete og tidsbundne.

Aftal hvem der tager ansvar for det enkelte delmål og hvornår det kan være nået. Brug evt. "Planlægningskemaet" (se side 5) til at skabe overblik over opgaver og ansvarsområder.

Husk at følge op på delegeringen af ansvar, og at fejre når delmål nås.

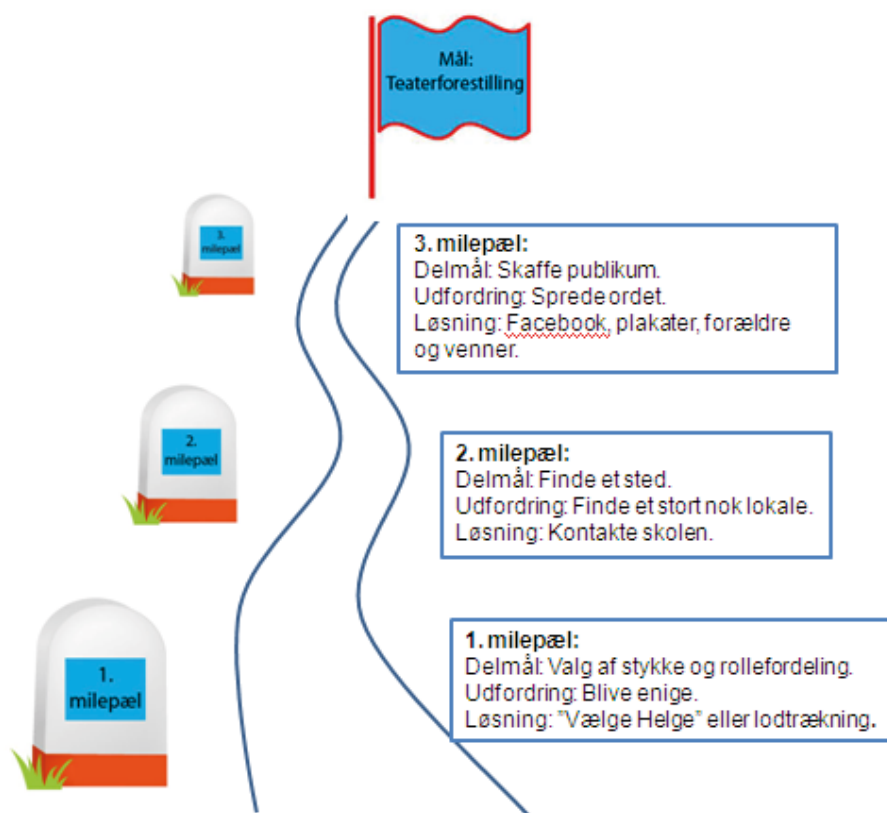
! OBS:

• De frivillige har altid det overordnede ansvar.
Vær obs på børnenes modenhed.

Planlægningsværktøj: "Vejen til målet"

VARIATIONER

- » I lektiecaféen kan man også benytte "Vejen til målet" til at arbejde med det enkelte barns læringsmål for en periode. Her er det hensigtsmæssigt at fokusere på delmål og barnets ressourcer frem for udfordringer.

Opgave	Navne	Hvad gør vi?	Hvornår gør vi det?
Valg af stykke og rollefordeling	Dette er vi alle med til	Vi gennemgår forskellige muligheder og bliver i fællesskab enige om et stykke. Herefter fordeler vi rollerne	Mandag d.12/2
Finde et lokale	Kristian, <u>Mouhammed</u> og Thomas	Vi forhører os, om vi kender nogle med et egnet lokale vi må låne. Evt. skolen	Så hurtigt som muligt
Sy kostumer og lave kulisser	Dorte, Sofie, <u>Salma</u> , Oscar og Karl	Dorte medbringer sin symaskine, og vi sørger for at indkøbe stof og andre materialer	Onsdag d.14/2 og de følgende to onsdage
Skaffe publikum	Viktoria, Omar og <u>Sonay</u>	Sammen med en frivillig planlægger og skriver vi invitationer og laver plakater	Onsdag d.14/2 og de følgende to onsdage
Generalprøve	Dette er vi alle med til	Øver os en sidste gang og sørger for at alle kan deres replikker	Dagen inden premieren, tirsdag d.2/3

RIDDERNE OM DET RUNDE BORD

HVAD KAN DU BRUGE ØVELSEN TIL?

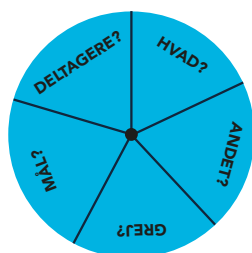
- » Skabe ejerskab og ansvar
- » Strukturere planlægning
- » Kortvarige aktiviteter

SÅDAN GØR DU ←

Tegn et hjul med pinde og relevante kategorier for aktiviteten (se eksempel nedenfor).

Stil spørgsmål til hver kategori i projekthjulet, så børnene bliver opmærksomme på de opgaver eller aktiviteter, der er knyttet til hver kategori.

Når I har været rundt om alle kategorierne, tales om hvordan hver opgave i skemaet kan løses og af hvem.

! **OBS:**

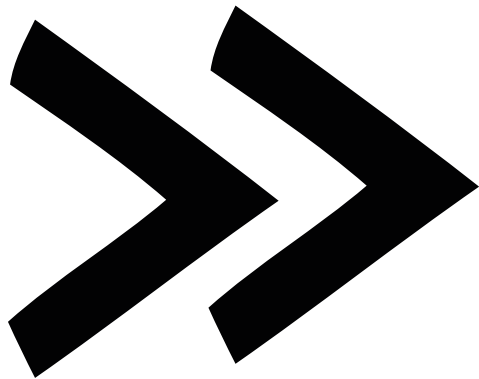
Vær opmærksom på gruppestørrelse og involveringsgrad.

»» ICEBREAKERS ««

Små intro-lege eller icebreakers er gode at bruge som "opvarmning" til forskellige aktiviteter. Icebreakers kan hurtigt skabe en god stemning i gruppen. Kun fantasien sætter grænser for, hvad der kan bruges som icebreakers. På de følgende sider er tre eksempler til inspiration.

Jeg tror, at jeg selv kan finde på en icebreaker.

"SPEED DATING" – LÆR HINANDEN BEDRE AT KENDE

Dan par og fordel parrene i A'ere og B'ere. Bed A'erne om at lave en indercirkel og B'erne om at lave en cirkel uden om. Parrene står ansigt til ansigt og danner tilsammen en yder- og indercirkel.

Tovholderen vælger et tema, som A har 30 sekunder til at fortælle B om fx "din bedste ferieoplevelse". Derefter byttes, så B fortæller A om sin bedste ferieoplevelse.

Ydercirklen rykker nu én plads med uret og får derved en ny date. Tovholderen opgiver et nyt tema og øvelsen gentages med så mange temaer, som man har lyst til.

>> Icebreakers

"HEJ, HEJ PÅ 1000 MÅDER" – KOM GODT UD AF DØREN

Deltagerne går rundt mellem hinanden fx 10-15 sekunder og siger "hej, hej".

Tovholderen tager timeout og siger, at man nu skal tilsætte øjenkontakt, når man møder nogen.

Ny timeout med instruks om, at man ud over "hej, hej" og øjenkontakt skal tilsætte en berøring fx på skulderen, når man møder nogen.

Sidste timeout med instruks om nu også at give et kompliment, når man møder nogen. Alle går en sidste runde mellem hinanden og siger "hej, hej", kigger hinanden i øjenene, rører skulderen og siger fx "det var dejligt at møde dig i dag".

>> Icebreakers

“BØRGE BANAN” - EN NAVNELEG

Deltagerne stiller sig i en rundkreds.

Den der starter siger:

- a) sit fornavn
- b) en ting med samme forbogstav
- c) laver en bevægelse

Fx Søren Stjernemand og former en stjerne. Alle i kredsen gentager nu navnet, tingen og bevægelsen.

Næste person i cirklen gør det samme. Fx Troels Træsko og tramper med fødderne. Denne gang gentager alle både Sofie Slange med vrid og Troels Træsko med tramp.

Fortsæt hele vejen rundt, så remsen af navne og bevægelser bliver længere og længere.

>> RED BARNET UNØDOM <<

Red Barnet Ungdom / Rosenørns Allé 12 / 1634 København V / Tlf: 35 24 85 42 / www.redbarnetungdom.dk

